

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL UŽDAROSIOS
AKCINĖS BENDROVĖS VILNIAUS KOGENERACINĖS JĖGAINĖS KOGENERACINĖS
JĖGAINĖS IR UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS KAUNO KOGENERACINĖS
JĖGAINĖS KOGENERACINĖS JĖGAINĖS PROJEKTŲ TOLESNIO ĮGYVENDINIMO“
PROJEKTO (TAP NR. 19-1686; TAIS NR. 19-11413(2))**

2019-10-29 Nr. NV-3026

Vilnius

1. Projekto rengėja – Sveikatos apsaugos ministerija.

2. Projekto tikslas – įgyvendinti Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 6 dalies ir Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 3 straipsnio 3 dalies nuostatas, t. y. priimti sprendimą dėl pradėtų atliekų deginimo įrenginių projektų tolesnio įgyvendinimo.

3. Dabartinė situacija:

- Atliekų tvarkymo įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad tik Vyriausybės pripažintuose atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektuose kaip kuras energijai gaminti gali būti naudojamos ar planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos ir tokie objektai gali būti statomi ne arčiau kaip 20 km atstumu nuo gyvenamosios teritorijos.
- Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad sprendimus dėl iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtų atliekų deginimo įrenginių projektų tolesnio įgyvendinimo Vyriausybė priima atsižvelgdama į visuomenės sveikatos interesus.
- Kauno ir Vilniaus kogeneracinių jėgainių projektai pradėti įgyvendinti 2014 m., t. y. iki Įstatymo Nr. XIII-1571 įsigaliojimo 2019-01-01. Numatoma projektų pabaiga – 2020 m.
- Pažymėtina, kad šiuo metu Konstituciniame Teisme nagrinėjamas Seimo narių grupės prašymas ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimas, pagal kurį gali būti ribojama atliekų deginimo jėgainių statyba.

4. Projekto esmė – siūloma pritarti, kad būtų toliau įgyvendinami Vilniaus kogeneracinės jėgainės ir Kauno kogeneracinės jėgainės projektai, atsižvelgiant į tai, kad planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai buvo įvertintas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) proceso metu ir nustatyta, kad planuojamos ūkinės veiklos sprendiniai nepažeidžia visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimų:

- **Kauno kogeneracinės jėgainės** PAV ataskaitoje pateikta, kad atlikus planuojamos ūkinės veiklos skleidžiamų teršalų sklaidos aplinkos ore matematinį modeliavimą, didžiausia azoto oksido 1 valandos vidurkio laiko intervalo koncentracija sudarys 50 proc. ribinės vertės, bendra stibio, arseno, chromo, kobalto, vario, mangano, nikelio ir vanadžio koncentracija sudarys 32 proc. ribinės vertės, kitų teršalų koncentracijos mažesnės ir sudarys 0,00008–14 proc. ribinės vertės. Vertinant skaičiavimus su foniniu užterštumu, didžiausia azoto dioksido metų koncentracija sudarys 97 proc., o 1 valandos – 88 proc. ribinės vertės. Kietųjų dalelių koncentracija sudarys 73 proc., o 24 valandų – 84 proc. ribinės vertės. Į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekiui mažinti objekte projektuojami išmetamo oro valymo įrenginiai / technologijos. Remiantis atliktais stacionarių triukšmo šaltinių sklaidos triukšmo modeliavimo rezultatais, įrengiant papildomas triukšmo slopinimo priemones (triukšmą slopinančią sienutę sulig rytine ir

šiaurės rytų sklypo riba), nebus viršytas didžiausias leistinas ekvivalentinis triukšmo lygis, taikomas gyvenamajai aplinkai. Pagal planuojamos ūkinės veiklos sukeliama kvapo koncentracijos modeliavimą nustatyta, kad kvapo koncentracija aplinkos ore sudarys 1 proc. ribinės vertės. Planuojamai ūkinei veiklai nustatyta sanitarinės apsaugos zona, į šią zoną gyvenamosios ir visuomeninės paskirties objektai nepatenka.

- **Vilniaus kogeneracinės jėgainės** PAV ataskaitoje pateikta, kad atlikus planuojamos ūkinės veiklos sklaidžiamų teršalų – triukšmo, aplinkos oro taršos, kvapų prognozuojamos sklaidos įvertinimą, abiem vystymo alternatyvų atvejais (Vilniaus PAV ataskaitoje minimų 2 ir 3 alternatyvos) ties planuojamos naudoti žemės sklypo dalies teritorijos ribomis nė vienas nagrinėtas taršos veiksnys neviršijo visuomenės sveikatos saugos ir kitais teisės aktais reglamentuojamų didžiausių leidžiamų ribinių dydžių. Aplinkos oro taršos prognozuojamų teršalų sklaidos skaičiavimo rezultatai rodo, kad maksimalios pažeminės aplinkos oro teršalų (pvz., anglies monoksido, kietųjų dalelių, lakiųjų organinių junginių, vandenilio chlorido, vandenilio fluoro, sieros dioksido, azoto dioksido, amoniako, kadmio, talio, gyvsidabrio, chromo, vario, kobalto, mangano, nikelio, vanadžio, dioksinų, furanų, sieros rūgšties, sieros vandenilio, natrio hidroksido) koncentracijos planuojamo naudoti žemės sklypo ribose ir už sklypo ribų nesiekia ribinių verčių nei su fonine tarša, nei be jos. Apskaičiuota didžiausia kvapo koncentracija abiem vystymo alternatyvų atvejais nesiekia 1 europinio kvapo vieneto (OUE/m³) koncentracijos (ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore – 8 OUE/m³). Planuojamai ūkinei veiklai nustatyta sanitarinės apsaugos zona, kuri sutampa su planuojamos naudoti žemės sklypo dalies teritorijos ribomis ir į šią zoną gyvenamosios ir visuomeninės paskirties objektai nepatenka.

5. Derinimas – Projektas suderintas su Finansų ministerija, Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Energetikos ministerija.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom:

„82.3. užtikrinsime, kad Lietuvoje aplinkai ir sveikatai saugiu būdu būtų deginamos tik po rūšiavimo likusios, perdirbti netinkamos, bet energetinę vertę turinčios buitinės ir pramoninės atliekos;“.

„94.2. <...> Vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius efektyviausiai panaudosime bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai (kogeneracija). Vilniuje ir Kaune pastatysime vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias kogeneracines elektrines, taip pat užtikrinsime minimalų galimą elektros tarifą;“.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina plačiau aptarti Projektą tarpinstituciniame pasitarime. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateikė pastabą, kad Projekto rengėjas turėtų pateikti papildomą informaciją, ar nurodyti objektai atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus šio metu, ne tik planuojamos ūkinės veiklos PAV metu.